

WYDZIAŁ NAUK SPOŁECZNYCH

kierunek *PSYCHOLOGIA*

studia jednolite magisterskie
o profilu praktycznym

**HARMONOGRAM SZCZEGÓŁOWYCH TREŚCI PROGRAMOWYCH
POZWALAJĄCYCH NA UZYSKANIE EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Informacje ogólne

Nazwa zajęć: Metodologia badań psychologicznych					
1. Kod zajęć: PSYCH-JSM_II_4_25			2. Liczba punktów ECTS: 6		
3. Kierunek:	PSYCHOLOGIA	7. Liczba godzin:	ogółem	wykłady	ćwiczenia /inne akt.
4. Grupa zajęć:	kierunkowych	8. Studia stacjonarne:	45	45	-
5. Rok studiów	II	9. Studia niestacjonarne:	27	27	-
6. Semestr:	4	10. Poziom studiów:	Jednolite Studia magisterskie		
Osoba prowadząca (imię nazwisko, tytuł/stopień naukowy): Marta Majorczyk, dr					
11. Forma zaliczenia:	Egzamin	12. Język wykładowy:	polski		

Informacje szczegółowe

1. Cele zajęć:	
C 1.	Zapoznanie słuchaczy z podstawowymi problemami metodologii nauk.
C 2.	Zaznajomienie studentów ze specyfiką badań psychologicznych
C 3.	Nauczenie słuchaczy korzystania z instrumentarium badawczego.

C 4.	Wdrożenie studentów do formułowania problemów badawczych, hipotez i zmiennych.
C 5.	Przybliżenie słuchaczom umiejętności statystycznej analizy danych.

2. Wymagania wstępne:
-

3. Efekty UCZENIA SIĘ wybrane dla ZAJĘĆ			
<i>W zakresie wiedzy</i>			
Symbol efektu uczenia się	Opis założonego dla zajęć efektu uczenia się (po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się student zna i rozumie:)	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
K7_WG01	Posiada pogłębioną wiedzę z zakresu genezy i miejsca psychologii w systemie nauk.	Dyskusja/praca pisemna/ test	C1-C5
K7_WG04	Ma rzetelną i pogłębioną wiedzę z zakresu specyfiki przedmiotowej i metodologicznej psychologii, zna główne szkoły psychologiczne, orientacje badawcze	Dyskusja/praca pisemna/ test	C1-C5
K7_WG05	Zna i rozumie etapy postępowania badawczego w psychologii, zna terminologię metodologiczną.	Dyskusja/praca pisemna/ test	C1-C5
K7_WG06	Zna i rozumie podstawowe metody ilościowe (statystyczne) i jakościowe oraz narzędzia do zbierania danych psychologicznych.	Dyskusja/praca pisemna/ test	C1-C5
K7_WK12	Dysponuje pogłębioną wiedzą na temat interdyscyplinarności psychologii i jej zastosowań w innych dziedzinach.	Dyskusja/praca pisemna/ test	C1-C5
<i>W zakresie umiejętności</i>			
Symbol efektu uczenia się	Opis założonego dla zajęć efektu uczenia się (po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się student umie i potrafi:)	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
K7_UW02	Potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę teoretyczną z zakresu psychologii oraz powiązanych z nią	Dyskusja/praca pisemna	C1-C5

	subdyscyplin w celu analizy i diagnozy różnych procesów i zjawisk psychologicznych.		
K7_UO08	Potrafi zaplanować, przygotować i przeprowadzić badania empiryczne oraz dokonać analizy statystycznej i interpretacji uzyskanych wyników badań. Potrafi dokonać operacjonalizacji zmiennych oraz umie zastosować i zinterpretować narzędzia statystyczne.	Dyskusja/praca pisemna	C1-C5
W zakresie kompetencji społecznych			
Symbol efektu uczenia się	Opis założonego dla zajęć efektu uczenia się (po zakończeniu zajęć dla potwierdzenia osiągnięcia efektów uczenia się student jest gotów do:)	Sposób weryfikacji efektu	Symbol postawionego celu/ów
K7_KK01	Jest świadomy konieczności permanentnego rozwoju zawodowego i osobistego poprzez proces .	Dyskusja/praca pisemna	C1-C5
K7_KK02	Potrafi dokonać krytycznej analizy własnych poglądów oraz jest gotowy do ich zmiany w świetle danych i argumentów, ma świadomość ograniczeń własnej wiedzy i rozumie potrzebę dalszego uczenia się.	Dyskusja/praca pisemna	C1-C5

4. Treści programowe:		
Symbol treści programowych uczenia się	Treści programowe	Odniesienie do efektów uczenia się- Symbol
T1	1. Poznanie naukowe jako przedmiot analizy: podział nauk; nauki o nauce; metodologia nauk.	K7_WG01 K7_WG04 K7_WG05 K7_WG06 K7_WK12 K7_UW02 K7_UO08 K7_KK01 K7_KK02
T2	2. Definiowanie pojęć i ich operacjonalizacja 2.1. Definicje: rodzaje definicji i warunki ich poprawności; 2.2. Operacjonalizacja pojęć teoretycznych: definicje operacyjne, wskaźniki, rodzaje wskaźników, wskaźnik a definicja operacyjna.	
T3	3. Uzasadnianie twierdzeń i wyjaśnianie faktów 3.1. Teorie w naukach formalnych; 3.2. Funkcje teorii w naukach empirycznych: opis, predykcja, przewidywanie i wyjaśnianie; 3.3 Rodzaje wyjaśnień naukowych; 3.4. Prawa naukowe; 3.5. Uzasadnianie zdań teoretycznych: podejście indukcyjne i hipotetyczno-dedukcyjne;	

<p>T4</p> <p>T5</p> <p>T6</p> <p>T7</p>	<p>3.6. Status teorii naukowych w naukach fizykalnych, biologicznych i społecznych;</p> <p>4. Pomiar w psychologii</p> <p>4.1. Elementy teorii relacji, izomorfizm i homomorfizm relacji;</p> <p>4.2. Definicja pomiaru, rodzaje pomiaru;</p> <p>4.3. Skala pomiarowa, operacje na mierzonych obiektach a poziom pomiaru;</p> <p>4.4. Rodzaje skal pomiarowych w/g Stevensa i ich właściwości;</p> <p>4.5. Rodzaj skali a dopuszczalne transformacje wartości liczbowych;</p> <p>4.6. Rodzaj skali a wybór statystyk.</p> <p>5. Problemy, hipotezy, zmienne, testowanie hipotez</p> <p>5.1. Problemy i hipotezy badawcze;</p> <p>5.2 Zmienne i ich rodzaje, operacjonalizacja zmiennych mierzalnych i manipulowalnych, dobór próby;</p> <p>5.3. Podstawy indukcji statystycznej: testowanie hipotez statystycznych, hipoteza zerowa i alternatywna, błąd alfa;</p> <p>5.5. Etapy testowania hipotez statystycznych.</p> <p>6. Planowanie badań jako problem kontroli wariancji</p> <p>6.1. Rodzaje planów badawczych;</p> <p>6.2. Plan eksperymentalny i warunki jego poprawności; trafność eksperymentu;</p> <p>6.3. Kontrola zmiennych ubocznych i zakłócających;</p> <p>6.4. Elementy analizy wariancji;</p> <p>6.5. Wariancja kontrolowana i niekontrolowana, warunki efektywnej manipulacji eksperymentalnej.</p> <p>7. Podstawowe schematy analizy danych w badaniach ex-post facto:</p> <p>7.1. Badania eksperymentalne a badania ex post facto;</p> <p>7.2. Zależności statystyczne a zależności przyczynowe;</p> <p>7.3. Badania ex-post facto: porównania międzygrupowe;</p> <p>7.4. Badania ex-post facto: korelacja i regresja, analiza regresji jako narzędzie przewidywania;</p> <p>7.5. Zaawansowane metody wielozmiennowe: regresja wielokrotna, analiza dyskryminacyjna, analiza czynnikowa;</p> <p>7.6. Modele przyczynowe w badaniach nie-eksperymentalnych.</p>	
---	---	--

5. Warunki zaliczenia:**(typ oceniania D – F – P)/metody oceniania/ kryteria oceny:**

Egzamin pisemny testowo-opisowy

Progi procentowe: test

91%-100% bardzo dobry -5,0

81%-90% ponad dobry -4,5

71%-80% dobry -4,0

61%-70% dość dobry -3,5

50%-60% dostateczny -3,0

poniżej 50% niedostateczny -2,0

6. Metody prowadzenia zajęć:

Wykład z prezentacją multimedialną/dyskusja

7. Literatura**Literatura obowiązkowa:**

Brzeziński, J. M., Zakrzewska, M. (2008). Metodologia: Podstawy metodologiczne i statystyczne prowadzenia badań naukowych w psychologii. W: J. Strelau, D. Doliński (red.), Psychologia: Podręcznik akademicki (t. 1, ss. 152 - 302). Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Shaughnessy, J.J., Zechmeister, E.B., Zechmeister, J.S. (2002). Metody badawcze w psychologii. Gdańsk: Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne.

Ajdukiewicz, K. (1965). Logika pragmatyczna (punkt 63-64). Warszawa: PWN.

Field, A. (2005). Discovering statistics using SPSS (2nd ed.). London: SAGE (lub późniejsze wydania).

Kuhn, T.S. (2001). Struktura rewolucji naukowych. Warszawa: Fundacja Aletheia.

Popper, K.R. (2002). Logika odkrycia naukowego(część. I, ss. 29-51). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Literatura zalecana:

Ajdukiewicz, K. (1965). Logika pragmatyczna (punkty 63-64). Warszawa: PWN.

Choynowski, M. (1971) Pomiar w psychologii. W: J. Koziński (red.), Problemy psychologii matematycznej (rozdz. I, ss. 15-41). Warszawa: PWN.

Guilford, J.P, Comrey, A.L. (1978). Pomiar w psychologii. W: Wosińska, W., Gruszczyk, E. i Grabarz. B. (1978) (red.), Metodologia badań psychologicznych (cz.II, rozdz. X, ss. 170-196). Katowice: Uniwersytet Śląski.

Babbie, E. (2007). Badania społeczne w praktyce. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN

Brzeziński, J. (1996). Metodologia badań psychologicznych (cz. II-IV). Warszawa: PWN.

Brzeziński, J. (1978). Elementy metodologii badań psychologicznych (cz. I). Warszawa: PWN.

Brzeziński, J. (2000). Badania eksperymentalne w psychologii i pedagogice. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar.

Frankfort-Nachmias, C. Nachmias, D. (2001). Metody badawcze w naukach społecznych. Poznań: Zysk i S-ka.

King, B.M., Minium, E.W. (2009). Statystyka dla psychologów i pedagogów. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

	<p>Sosnowski, T. (red.) (2011). Zaawansowane metody statystyczne (numer specjalny). Psychologia społeczna, 5(2-3).</p> <p>Nowak, S. (1985). Metodologia badań społecznych (rozdz. 3). Warszawa: PWN.</p> <p>Ziemiński, Z. (1999). Logika praktyczna (wyd. XXII) Warszawa: PWN. rozdz. II (ss. 26-37), rozdz. IV (ss. 45-55) i rozdz. VI (ss. 63-76).</p> <p>Feyerabend, P. K. (1996). Przeciw metodzie. Wrocław: Wydawnictwo Siedmioróg.</p> <p>Grobler, A. (2006). Metodologia nauk. Kraków: Aureus.</p> <p>Lakatos, I. (1995). Pisma z filozofii nauk empirycznych. Warszawa: PWN.</p> <p>Nagel, E. (1961). Struktura nauki. Warszawa: PWN.</p> <p>Pobjewska, A. (1996). Biologiczne "a priori" człowieka a realizm teoriopoznawczy. Łódź: Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego.</p>
--	--

8. Kalkulacja ECTS – proponowana:	
ST STACJONARNE/Forma aktywności/obciążenie studenta	Godziny na realizację
Godziny zajęć z wykładowcą	45
Praca własna studenta	50
Studia literaturowe	35
Przygotowanie prezentacji (<i>o ile występuje</i>)	20
SUMA GODZIN / taka sama dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej	150
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ	6
ST NIESTACJONARNE/Forma aktywności/obciążenie studenta	Godziny na realizację
Godziny zajęć z wykładowcą	27
Praca własna studenta	55
Studia literaturowe	48
Przygotowanie prezentacji (<i>o ile występuje</i>)	20
SUMA GODZIN / taka sama dla formy stacjonarnej i niestacjonarnej	60
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA ZAJĘĆ	6

